

UNIVERZA V LJUBLJANI

FAKULTETA ZA ŠPORT

Športna vzgoja

**SOCIALNI STATUS, ZNANJE, OPREMA IN POŠKODBE V SLOVENSKEM
ALPSKEM SMUČANJU**

DIPLOMSKO DELO

MENTOR:

doc. dr. Blaž Lešnik, prof. šp. vzg.

RECENZENT:

DELA:

prof. dr. Mojca Doupona Topič, prof. šp. vzg., mag. med. prod.

AVTOR

Nejc Peternej

Ljubljana, 2015

Zahvala

Zahvaljujem se mentorju, dr. Blažu Lešniku ter recenzetki, dr. Mojci Douponi Topič za pomoč in svetovanje pri nastajanju diplomske naloge.

Bil mi je v veliko pomoč pri izvajanju anketnih vprašalnikov na slovenskih smučiščih, poleg tega pa tudi vedno dosegljiv za vsa zastavljena vprašanja.

Ključne besede: alpsko smučanje, socialni status, poškodbe, smučarska oprema, Slovenska smučišča

SOCIALNI STATUS, ZNANJE, OPREMA IN POŠKODBE V SLOVENSKEM ALPSKEM SMUČANJU

Nejc Peternelj

IZVLEČEK

V diplomskem delu smo na vzorcu 270 slovenskih rekreativnih smučarjev ugotavljali kakšen je njihov socialni status, znanje smučanja, oprema in prisotnost poškodb. Predvsem pa nas je zanimalo kakšna je povezanost med njimi. Podatke, potrebne za analizo, smo pridobili s pomočjo anketnih vprašalnikov. Odgovore na le-te smo dobili na Slovenskih smučiščih Krvavec, Rogla in Stari Vrh. Sledila je analiza podatkov s pomočjo programov Microsoft Office Excel in SPSS statistics v21. Spremenljivke, ki smo jih analizirali, so bile spol, starost, pričetek ukvarjanja s smučanjem, smučarsko znanje, strokovni naziv, znamka smuči, širina srednjega dela, vrsta poškodbe, bolečina v kolenskem sklepu, socialni status ter situacija z dohodkom.

Ugotovili smo, da na slovenskih smučiščih smučajo predvsem ljudje z srednjo ali visoko stopnjo izobrazbe in imajo dobro smučarsko znanje. Prav tako smo ugotovili, da uporabljajo po večini sodobno smučarsko opremo in se s smučajem pričnejo ukvarjati v zgodnjih otroških letih. Analiza je pokazala, da je najpogostejša poškodba na smučiščih, poškodba kolenskega sklepa, v manjši meri pa so prisotne poškodbe glave, zlomi in zvini.

Glede na naše ugotovitve, spol vpliva na pričetek ukvarjanja s smučanjem in sicer se moški v povprečju prej srečajo s smučanjem kot ženske. Nepričakovana je ugotovitev, da uporaba krajših smuči z majhno širino v srednjem delu ne vpliva na prisotnost bolečine v kolenskem sklepu. Med drugim smo ugotovili tudi, da višina dohodka vpliva na starost smučarske opreme in sicer imajo ljudje z visokim dohodkom novejšo smučarsko opremo.

Key words: alpine skiing, social status, injuries, ski equipment, Slovenian ski resorts

SOCIAL STATUS, KNOWLEDGE, EQUIPMENT AND INJURIES IN SLOVENIAN ALPINE SKIING

Nejc Peternej

ABSTRACT

In our diploma work we were establishing, on a sample of 270 Slovenian alpine skiers, what is their social status, knowledge of skiing, ski equipment and the presence of injuries. Furthermore, we wanted to know what the relationship between them is. The necessary data for analysis were obtained through questionnaires. Answers on that we got on Slovenian ski resorts Krvavec, Rogla and Stari vrh. This was followed by data analysis using Microsoft Office Excel and SPSS statistics v21. The variables that were analyzed were gender, age, beginning of practicing skiing, skiing skills, skiing qualifications, ski brand, the width of the middle part, ski injuries, social status and situation with income.

We have found out that on the Slovenian ski resorts ski mostly people with medium or high level of education, they have good skiing skills, use modern ski equipment and they begin to ski in early childhood. The most common injury is knee injury.

According to our findings, gender affects the start of practicing skiing, and women start skiing later than men. The use of shorter skis with a small width in the middle part is not affected by the presence of knee pain. We have also found out that the amount of income effects on the age of ski equipment.

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	7
1.1 ALPSKO SMUČANJE	7
1.2 SOCIALNI STATUS	8
1.3 SMUČARSKA OPREMA	9
1.3.1 SMUČARSKO ZNANJE V POVEZAVI S SMUČARSKO OPREMO	10
1.4 POŠKODBE V ALPSKEM SMUČANJU	10
1.5 DOSEDANJE RAZISKAVE	11
1.6 CILJI IN HIPOTEZE	12
1.6.1 CILJI DIPLOMSKE NALOGE	12
1.6.2 HIPOTEZE DIPLOMSKE NALOGE	13
2 METODE DELA	14
2.1 PREIZKUŠANCI	14
2.2 SPREMENLJIVKE	14
2.3 PRIPOMOČKI	15
2.3 POSTOPEK	15
3. REZULTATI IN RAZPRAVA	16
3.1. SOCIALNI STATUS	16
3.2. SMUČARSKO ZNANJE	18
3.3. SMUČARSKA OPREMA	20
3.4. POŠKODBE SLOVENSkih REKREATIVNIH SMUČARJEV	22
3.5. PRIČETEK UKVARJANJA S SMUČANJEM V POVEZAVI S SPOLOM	23
3.6. PRISOTNOST BOLEČINE V POVEZAVI S ŠIRINO SREDNJEGA DELA SMUČI	24
3.7. STAROST SMUČARSKA OPREME V PRIMERJAVI Z SITUACIJO Z DOHODKOM	25
4 ZAKLJUČEK	27
5 VIRI	29

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Spol intervjuvancev	16
Graf 2: Socialni status slovenskih alpskih smučarjev	16
Graf 3: Stopnja izobrazbe slovenskih alpskih smučarjev v povezavi s prisotnostjo statusa študenta	17
Graf 4: Smučarsko znanje	18
Graf 5: Strokovni naziv s področja smučanja	19
Graf 6: Znamka smuči	20
Graf 7: Širina srednjega dela smuči	21
Graf 8: Prisotnost in vrsta poškodbe	22

KAZALO TABEL

Tabela 1: Osnovna statistika analize spola in pričetka ukvarjanja s smučanjem	23
Tabela 2: Povezanost spola s pričetkom ukvarjanja z alpskim smučanjem	23
Tabela 3: Osnovna statistika analize širine srednjega dela smuči in prisotnosti bolečine v kolenskem sklepu	24
Tabela 4: Povezanost širine srednjega dela smuči s prisotnostjo bolečine v kolenskem sklepu	24
Tabela 5: Osnovna statistika višine dohodka in starost smučarske opreme	25
Tabela 6: Povezanost višine dohodka s starostjo smučarske opreme	25

1 UVOD

Alpsko smučanje ima že od nekdaj posebno mesto v slovenskem prostoru. Mnogi uspešni smučarji so še v času Jugoslavije s svojimi rezultati poskrbeli, da se je krepila slovenska identiteta. Želja in ljubezen do smučanja je ostala vse do sedaj, kar se vidi v še vedno velikem številu smučarjev na slovenskih smučiščih.

Raziskave slovenskega javnega mnenja še vedno potrjujejo, da alpsko smučanje velja za enega najbolj priljubljenih načinov preživljanja prostega časa pozimi (Lešnik B., Žvan M. 2010). Z razvojem smučarskih središč, prometne infrastrukture se je povečala tudi populacija smučarjev na slovenskih smučiščih. Ti ljudje se na smučišče odpravijo s kakovostnejšo smučarsko opremo, dobrim smučarskim znanjem in vedno več smučarjev ima strokovni naziv s področja smučanja.

V svoji diplomski nalogi bom poskušal ugotoviti kakšen je socialni status, znanje in oprema slovenskih rekreativnih smučarjev ter kako pogoste so poškodbe v primerjavi s smučarsko opremo slovenskih rekreativnih smučarjev. Vse štiri spremenljivke bom poskušal ovrednotiti glede na spol. Vprašanje, na katerega želim odgovoriti pa je tudi, ali širina srednjega dela smuči vpliva na pristnost bolečine v kolenskem sklepu in kakšen je vpliv višine dohodka na starost smučarske opreme.

1.1 ALPSKO SMUČANJE

Smučanje je oblika gibanja po zasneženih površinah s pomočjo smuči, ki so z vezmi pritrjene na noge smučarja, na katerih ima obute posebne smučarske čevlje. Je zimski individualni šport, ki v različnih disciplinah vključuje različne dejavnosti, kjer pri vseh, razen pri smučarskih skokih, uporabljamo tudi dve palici za odziv ali prenos ravnotežja (Lešnik in Žvan, 2007).

Slovenci smo bili v smučarskem smislu vedno nekaj posebnega. Smučanje je šport, za katerega lahko rečemo, da ima pri nas tradicijo v pravem pomenu besede. Ta je tesno povezana z ljubeznijo do gora in je skozi dolgo preteklost ostala globok zakoreninjena v naših srcih. Na to smo ponosni! Ne glede na številčno majhnost, nas postavlja ob bok večjim in razvitejšim. Slovenci smo bili in ostajamo prepoznavni po smučanju (Lešnik in Žvan, 2007).

Pri alpskem smučanju zelo pomembno vlogo igra smučarska oprema, predvsem smuči. K razvoju smuči, predvsem stranskega loka, smo Slovenci prispevali veliko, na kar smo lahko ponosni. Za nastanek smučke z izrazitim stranskim lokom, kakršno poznamo danes in je v nekaj letih povsem izpodrinila stare »sulice«, imamo namreč zasluge prav Slovenci (Humar, 2009).

Tukaj je potrebno omeniti Andreja Robiča, saj je bil desetletje srce razvoja v Elanu. Leta 1970 je zasnoval smuči, katere so bile v srednjem delu zožene iz 75 milimetrov na 66 milimetrov in poudaril upogib. Te smuči so že nakazovale današnje metuljaste smuči (Humar, 2009).

Razvoj metuljastih smuči v srednjih devetdesetih letih minulega stoletja je zagotovo pripomogel k večji privlačnosti tega športa, saj je omogočil hitrejši napredek smučarjem začetnikom in več zabave za boljše smučarje (Humar, 2009).

1.2 SOCIALNI STATUS

Socialni status je vgrajenost posameznika v dano družbo, njegovo mesto v tej družbi. Pojmujemo ga kot posameznikov položaj v konkretni družbi v povezavi z družbenim vrednotenjem tega položaja (Doupona, T. 2007).

Določajo ga:

- Ekonomsko stanje posameznika, ki je odvisno od premoženja ali od dohodka, seveda pa lahko tudi od obeh.
- Družbena moč, pri kateri gre za možnost, da posameznik/ca ali skupina uresniči svoje cilje, vpliva na dogajanje v družbi v svojo korist in uveljavi svoje interese, četudi jim drugi to nasprotujejo.
- Družbeni ugled je količina spoštovanja in časti, ki so jo posamezniki in posameznice deležni v družbi (Doupona, T. 2007)

Socialni status ljudje poskušajo pokazati na različne načine, med te štejemo način obnašanja in izražanja, kraj bivanja, eksotične počitnice, materialne dobrine, ukvarjanje z različnimi športi itd. O slednji bomo podali nekaj dejstev (Doupona, T. 2007).

Delež športno dejavnih ljudi v razvitem delu Evrope danes pogojujeta predvsem dva dejavnika. Prvi se nanaša na potrebe ljudi po športni dejavnosti, ki izvirajo iz povečanega obsega prostega časa, višjega življenjskega standarda, dviga ozaveščenosti o pomenu športne dejavnosti na zdravje, večje medijske odzivnosti tovrstnih dejavnosti ipd. Drugi dejavnik, ki pogojuje povečano športno dejavnost, pa izhaja iz višje kakovosti športne ponudbe, ki je prav tako značilna za sodobno družbo (Doupona, T. 2001).

V publikaciji *Športnorekreativna dejavnost Slovencev (2001)* je zapisano da ozaveščenost o pomenu športne vadbe, zlasti pri nekaterih socialnih kategorijah, raste s precejšnjo progresijo. Tu moramo omeniti določena družbeno-ekonomska izhodišča:

- Športna ponudba je z leti na vse višji ravni, pa tudi cenovno transparentna in bolj raznolika.
- Razmere v bližnji okolici Slovenije in tudi v njej sami silijo ljudi, da finančna sredstva porabljajo za športno aktivnost, in ne pretežno za do sedaj druge namene (potovanja v druge države, letovanja industrijskega tipa, nakupi v tujini).

Potrebno je naštetih še nekatere socialne in ekonomske kazalce:

- Poraste cen športnih rekvizitov je večje in prerašča rast življenjskih stroškov in realnih osebnih dohodkov,
- Realni osebni dohodki se povečujejo,
- Število brezposelnih narašča,

- Večji odstotek oseb z višjo ali visoko izobrazbo pomeni več športne aktivnosti,
- Realna porast višine sredstev, namenjenih športu iz državnega proračuna,
- Povečanje športnih površin v kvadratnih metrih na prebivalca.

Razlog za povečano ali zmanjšano ukvarjanje ljudi z alpskim smučanjem je moč iskati v ekonomskih kazalcih, ne zgolj v ekonomski smeri, temveč tudi še v pestrejši in bolj kakovostni športni ponudbi, večji ozaveščenosti prebivalstva itn (Doupona, T. 2001).

1.3 SMUČARSKA OPREMA

Vsak posameznik, ki se odloči za ukvarjanje z alpskim smučanjem se dobro zaveda, da je potrebno imeti ustrezno smučarsko opremo. Med obvezno smučarsko opremo štejemo:

- Smuči,
- smučarske vezi,
- palice,
- smučarski čevlji,
- smučarska čelada ter
- oblačila (Lešnik in Žvan, 2007).

V diplomski nalogi sem se osredotočil zgolj na smuči, torej bom podal nekaj dejstev in izhodišč v zvezi z izbiro, vrsto ter kvaliteto smuči.

Izbira smuči bi bila najenostavnejša, hkrati pa tudi najbolj realna, če bi imel kupec pred odločitvijo, pod strokovnim nadzorom, možnost preizkusiti vsaj nekaj različnih modelov in izmed njih izbrati tistega, ki bi tako njegovemu predznanju kot tudi sposobnostim najbolj ustrezal. Glede na redka propagandna testiranja smuči različnih proizvajalcev, ima takšno možnost realvino malo število ljudi, poleg tega tudi prodajaln, ki bi ponujale možnost preizkušanja smuči, pri nas praktično ni. Največja pomanjkljivost pa je, da imajo trgovci sami premalo temeljnih znanj o značilnostih smuči (Lešnik, B. 2002).

Sodobne smuči za alpsko smučanje se lahko med seboj razlikujejo tako po obliki, ki je definirana z dolžino in izrazitostjo stranskega loka smučke, kot tudi po trdnostnih značilnostih, ki so vezane predvsem na materiale iz katerih so smuči sestavljene (Lešnik, B. 2002).

Oblika smuči je v osnovi definirana z naslednjima dvema karatkeristikama:

- Dolžina in stranski lok smuči

Z daljšimi smučmi praviloma dosegamo večje hitrosti, medtem ko krajše smuči omogočajo lažji prehod preko vpadnice, torej so bolj vodljive pri nižji hitrosti. Glede na stranski lok ločimo smuči s krajšim oz. daljšim radijem stranskega loka. Tiste s krajšim radijem imajo bolj izrazit stranski lok in so namenjene izvajanju krajših, bolj ali manj zaključenih zavojev, medtem ko so smuči z daljšim radijem stranskega loka bolj podobne klasičnim alpskim smučem in so namenjene izvajanju daljših bolj ali manj zaključenih zavojev (Lešnik, B. 2002).

- Upogibna togost in torzijska odpornost smuči

Obe značilnosti sta v tesni povezanosti z obliko smuči. Trše smuči je mogoče upogniti le pri večjih hitrostih, ker v zavoju prihaja do večjih obremenitev in so namenjene predvsem tekmovalcem ter izrazito dobrim smučarjem. Na drugi strani pa velja, da mehkejše smuči lahko spremenijo smer pri manjši hitrosti in na osnovi manjših sil. Zato so mehkejše smuči namenjene za začetnike in slabše smučarje, ki smučajo počasneje in v zavojih ne dosegajo večjih obremenitev (Lešnik, B. 2002).

1.3.1 SMUČARSKO ZNANJE V POVEZAVI S SMUČARSKO OPREMO

Smučarsko znanje in razvoj smučarske opreme sta odvisni druga od druge. Učitelji smučanja lahko s svojim znanjem veliko pripomorejo k dvigu kvalitete smučarskega znanja nasploh, vendar ne smemo zanemariti dejstva, da je novejša oprema marsikomu še vedno težko dostopna, kar potrjuje tudi populacija kot celota, še posebej pa je to prisotno v šolah. Čeprav opažamo, da tisti, ki na novo kupijo opremo, kupujejo predvsem sodobne oblike (Lešnik, B. 2002).

Pri izbiri smuči smo velikokrat prepuščeni samemu sebi in dajemo prednost predvsem ceni smuči. Vendar je potrebno vedeti, da tudi pri smučeh velja, da so najkvalitetnejše smuči praviloma tudi najdražje. Še bolj bistveno pa je, da se pri kupovanju pravih smuči, zavedamo svojega znanja in sposobnosti, pri čemer smo mnogokrat priča nerealnim ocenam, ki so prevečkrat povezane s precenjevanjem samega sebe (Lešnik, B. 2002).

1.4 POŠKODBE V ALPSKEM SMUČANJU

Pod pojmom poškodbe razumemo poškodbe nastale pri katerikoli kineziološki aktivnosti, torej poškodbe, nastale pri športu na športnem terenu (Vidmar, 1992).

Običajno govorimo o športnih poškodbah, saj posamezne zvrsti športne aktivnosti oziroma specifikke posameznega športa obremenijo posamezen del telesa ali specifične anatomske strukture. Ves čas je treba imeti v mislih, da so športne poškodbe akutne ali kronične narave. Prve nastajajo kot posledica udarca, padca ali zvina, druge pa nastajajo počasi in običajno govorimo o športnih okvarah oz. preobremenitvenih sindromih (Dervišević, 2005).

V preteklosti so padali vsi, tako začetniki, nadaljevalci kot profesionalci. Padali so zaradi neznanja oziroma premajhnega znanja. To je seveda posledica uporabe daljših, bolj nerodnih smuči, vezi brez varnostnih sprožilcev ter slabše poteptanih smučišč. Danes pa zaradi uporabe boljše smučarske opreme, ki nam omogoča višjo hitrost in bolj agresivno smučanje, dobimo trke in nalete. Predvsem pri slabših smučarjih se je količina poškodb kolena in ramen pognala v višave (Maver, 2009).

Tehnika smučanja in oprema sta se v zadnjem času močno spremenili. Smučanje je zaradi zarezne tehnike hitrejše, sile v zavojih pa so večje, kar otežuje hitro reagiranje ob morebitnih ovirah. Tehnologija varnostne opreme sledi tem spremembam le počasi (Vedelko in Polajnar, 2008).

Med poškodbe pri alpskem smučanju štejemo:

- Poškodbe glave in oči,
- Hrbtenica, trebuh in prsni koš
- Zgornje in
- Spodnje okončine, pri čemer so slednje najpogostejše (Fritschy in Steadman, 1994).

Tipične poškodbe zaradi smuči s poudarjenim stranskim lokom so poškodbe kolena, predvsem poškodbe sprednje križne, vzdolžnih stranskih vezi in zlomi zgornjega dela golenice. Najpogostejši mehanizem poškodbe sprednje križne vezi, je tako imenovana fantomska noga: smučarja, ki izgubi kontrolo, na razmeroma kratkih smučeh potegne nazaj, izgubi ravnotežje in pritisne na repe smuči, pri čemer dobi smučka pospešek, smučarja pa potegne v še bolj sedeč položaj. Pospešek smučke preko visokega čevlja potisne golenico v sprednji položaj, golenico pa dodatno potegne naprej še štiriglava stegenska mišica, s katero se smučar poskuša ujeti. Smučar običajno čuti ali celo sliši pok, ko se strga sprednja križna vez, padec pa sledi šele naknadno (Veselko in Polajnar, 2008).

Rekreativni smučarji na smučeh s poudarjenim stranskim lokom pogosteje utrpijo poškodbe sprednje križne vezi, običajno združene s poškodbo notranje vzdolžne vezi zaradi nenadnega potega ene od smučk v stran ali navznoter. Običajno se to zgodi zaradi nepravilne obremenitve notranjega ali zunanjega robnika, ki ima poudarjen stranski lok, tako da smučka nenadoma ostro zavije. Dejstvo je, da krajša kot je smučka in manjša kot je širina srednjega dela smuči, bolj je poudarjen stranski lok smučke, kar vodi v večjo verjetnost nastanka poškodbe (Veselko in Polajnar, 2008).

1.5 DOSEDANJE RAZISKAVE

Ciglič (2013) je v svoji diplomski nalogi opisala poškodbe v alpskem smučanju, v kateri se je osredotočila tudi na poškodbe kolenskega sklepa. Ugotovila je, da smučarji z uporabo smuči s poudarjenim stranskim lokom pogosteje utrpijo poškodbe sprednje križne vezi, običajno združene s poškodbo notranje vzdolžne vezi, zaradi nenadnega potega ene od smučk v stran ali navznoter.

Rok Simon (2010) je v svoji raziskovalni nalogi Preprečevanje poškodb na smučišču ugotovil, da so najpogostejše poškodbe kolena in sicer kar 28,8%. Raziskava je bila narejena v sezoni 2006/2007 na treh slovenskih smučiščih. Zabeleženih je bilo 125 poškodb, od tega 52% pri moških in 48% pri ženskah. Med poškodovanci je bilo največ otrok, starih 10-14 let (29%) in mlajših odraslih, starih 30-39 let (23%).

Trdan (2004) je v svoji raziskavi, katero je opravil na dveh slovenskih smučiščih (Rogla in Krvavec) ugotovil, da so bili v sezoni 2001/2002 najpogosteje poškodovani smučarji med 11. in 30. letom starosti. 15% vseh poškodb je predstavljala poškodba kolenskega sklepa.

Doupona in Petrović (2001) sta predstavila najpopularnejše športne zvrsti v povezavi s spolom. V delu Športnorekreativna dejavnost v Sloveniji sta ugotovila, da se ukvarjanje z alpskim smučanjem z leti zmanjšuje. S smučanjem se je leta 1997 ukvarjalo 14% žensk, leta 2006 pa 12,6% žensk. Pri moških je procent nekoliko višji, leta 1997 se je namreč z alpskim smučanjem ukvarjalo 21% moških, leta 2006 pa 21,8% moških. Alpsko smučanje je pri moških na 3. mestu po popularnosti, medtem ko je pri ženskah na 6. mestu. Toda zakaj število smučarjev na smučiščih upada? Razlog je v tem, da smučanje zahteva relativno veliko finančno podporo, katera se je v zadnjih časih v povprečju kar precej zmanjšala.

Kovač, M. (2005) je v znanstveni monografiji z naslovom Šport in nacionalna identifikacija Slovencev podala povprečno oceno o stopnji pomembnosti velikih mednarodnih tekmovanj za razvoj slovenskega športa. Vidimo, da je na prvem mestu z oceno 5,56 tekmovanje smučarskih skokov v Planici, na drugem pa s povprečno oceno 5,39 Pokal Vitranc in Zlata Lisica. Ti podatki dobro pokažejo, da smo Slovenci na področju smučanja še vedno precej aktivni. Tu seveda lahko rečemo, da so to tri velika tekmovanja, ki imajo v Sloveniji dolgo tradicijo.

1.6 CILJI IN HIPOTEZE

1.6.1 CILJI DIPLOMSKE NALOGE

Cilji, na katere želimo odgovoriti v diplomski nalogi raziskovalnega tipa so naslednji:

1. Ugotoviti:
 - Socialni status slovenskih rekreativnih smučarjev,
 - smučarsko znanje slovenskih rekreativnih smučarjev,
 - smučarsko opremo slovenskih rekreativnih smučarjev ter
 - poškodbe slovenskih rekreativnih smučarjev.

2. Ugotoviti ali obstaja medsebojna povezanost med spolom in pričetkom ukvarjanja z alpskim smučanjem.

3. Ugotoviti ali obstaja medsebojna povezanost med starostjo smučarske opreme in situacijo z dohodkom.
4. Ugotoviti ali obstaja povezanost med širino srednjega dela smuči in prisotnostjo bolečine v kolenskem sklepu.

1.6.2 HIPOTEZE DIPLOMSKE NALOGE

Glede na problem in cilje smo si zastavili naslednje alternativne hipoteze:

H1: Slovenski rekreativni smučarji/smučarke so večinoma ljudje, kateri so poročeni ali v partnerski zvezi, so zaposleni, imajo kot najvišjo stopnjo izobrazbe visoko šolo (fakulteta) in se z dohodki brez težav preživljajo

H2: Rekreativni smučarji/smučarke večinoma uporabljajo smuči znamke Elan, s širino srednjega dela smuči 66-69 ter radijem 13.

H3: Rekreativni smučarji/alspke smučarke svoje smučarsko znanje opisujejo kot dobro in imajo od 11 do 15 smučarskih dni na sezono.

H4: Med rekreativnimi smučarji/smučarkami je veliko tistih, ki imajo strokovno usposobljenost s področja smučanja ali so bili deležni tekmovalnega procesa.

H5: Najpogostejše poškodbe rekreativnih smučarjev/smučark so poškodbe kolena (kolenskih vezi).

H6: Rekreativni smučarji pričnejo s smučanjem v povprečju pri nižji starosti kot rekreativne smučarke.

H7: Rekreativni smučarji/smučarke uporabljajo novejšo smučarsko opremo in se z sedanjimi dohodki brez težav preživljajo.

H8: Širina srednjega dela smuči vpliva na prisotnost bolečine v kolenskem sklepu. Ožje kot so smučke v srednjem delu, večja je verjetnost nastanka bolečine v kolenskem sklepu.

2 METODE DELA

2.1 PREIZKUŠANCI

V vzorec je bilo zajetih 270 rekreativnih smučarjev, med katerimi jih je na anketni vprašalnik odgovarjalo 100 iz smučišča Rogla, 90 iz smučišča Krvavec, ter 80 iz smučišča Areh. Anketni vprašalnik smo izvajali na samem smučišču v smučarski sezoni 2014/2015. Pomemben podatek, katerega je potrebno omeniti je, da smo na smučišču Krvavec med naključno izbranimi rekreativnimi smučrji dobili večinoma odgovore od ljudi, ki imajo strokovno usposobljenost s področja smučanja, torej se s smučanjem ukvarjajo preofesionalno, bodisi kot učitelji ali tekmovalci.

2.2 SPREMENLJIVKE

V vzorec je bilo zajetih n spremenljivk:

- Spol
- Starost
- Pričetek ukvarjanja s smučanjem
- Smučarsko znanje
- Strokovni naziv
- Znamka smuči
- Širina srednjega dela
- Vrsta poškodbe
- Bolečina v kolenskem sklepu
- Socialni status
- Situacija z dohodkom

Podatke smo obdelali s pomočjo programov Microsoft Excel 2013 ter s programom za statistično obdelavo podatkov IBM SPSS statistics v21.

2.3 PRIPOMOČKI

Med opravljanjem anketnih vprašalnikov na slovenskih smučiščih smo za pomoč pri raziskavi uporabljali naslednje pripomočke: merilni trak, anketni vprašalnik in kemični svinčnik.

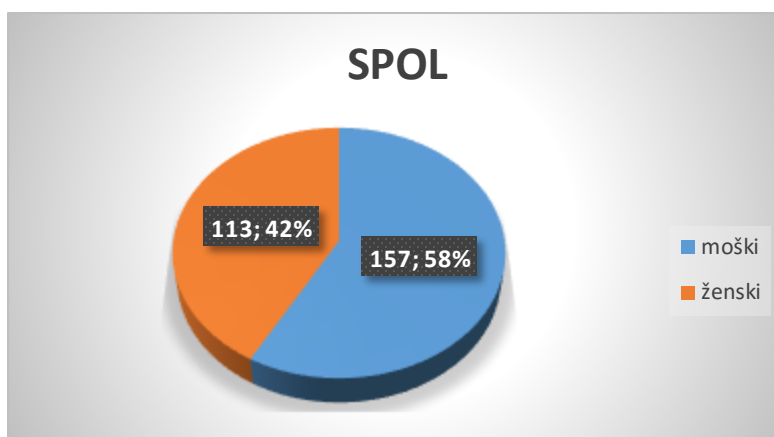
2.3 POSTOPEK

Podatki, potrebni za analizo, so bili pridobljeni s pomočjo anketnih vprašalnikov, katere smo izvajali na treh slovenskih smučiščih in sicer Krvavec, Rogla ter Stari Vrh. Povsod je bil prisoten osebni pristop do intervjujancev. Anketni vprašalnik najdemo med *Prilogo 1*.

Podatke, pridobljene s pomočjo anketnih vprašalnikov, smo vnesli v računalniški program Microsoft Excel, s katerim smo naredili tudi določen del analize. Ostale podatke smo analizirali s pomočjo računalniškega programa IBM SPSS statistics v21.

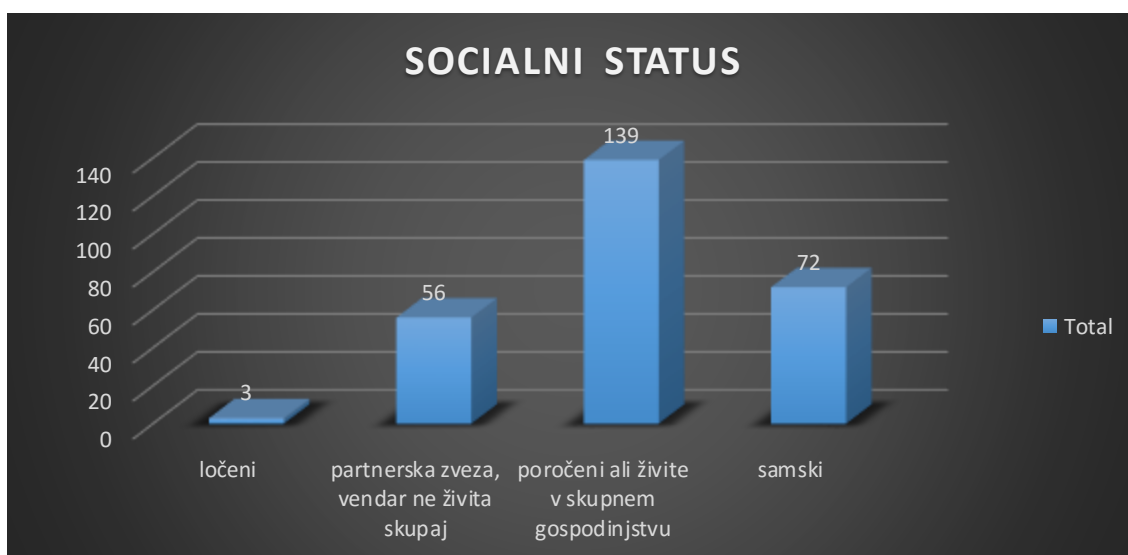
3. REZULTATI IN RAZPRAVA

3.1. SOCIALNI STATUS

Graf 1: Spol intervjuvancev

Izmed 270 intervjuvancev je bilo 113 oseb ženskega spola in 157 oseb moškega spola.

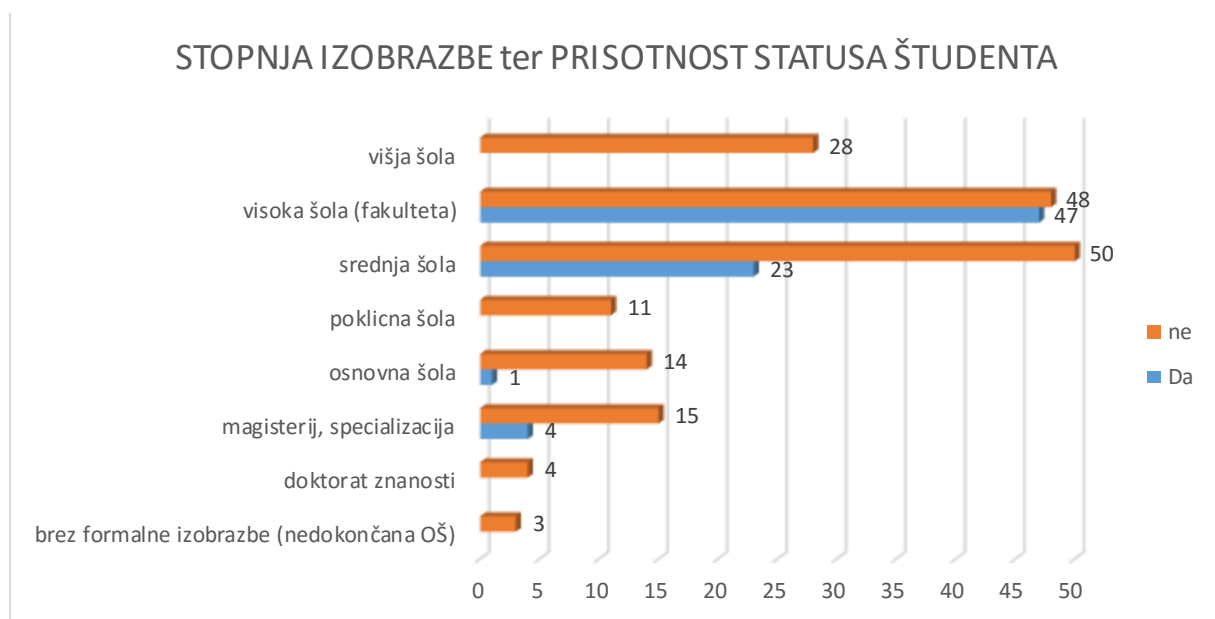
Graf 2: Socialni status slovenskih alpskih smučarjev

Med slovenskimi rekreativnimi smučarji prevladujejo osebe, ki so poročeni ali živijo v skupnem gospodinjstvu (139 intervjuvancev). Število tistih, ki so samski (72 intervjuvancev) ter število tistih ki so v partnerski zvezi, vendar ne živijo skupaj (56 intervjuvancev), je

podobno. Le trije intervjuvanci pa so ločeni. Vidimo, da so na slovenskih smučiščih prisotni predvsem ljudje v partnerski zvezi, bodisi so ali niso poročeni.

H1 lahko potrdimo. Smučanje je cenovno drag šport, s katerim se lahko ukvarjaš, če imaš zaposlitev in reden dohodek. Ti ljudje so ponavadi poročeni ali živijo v partnerski zvezi, kar je razvidno iz zgornjega grafa. Med odstotkom tistih, ki so samski je večina smučarjev, ki so v procesu študija in finančno podporo prejemajo s strani staršev.

Menimo, da bo socialni status ostal še naprej v večji meri enak, mogoče so možne manjše spremembe, vendar je vse odvisno od nešteto drugih dejavnikov, kot so cenovno ugodne sučarske vozovnice, smučarska oprema, infrastruktura in ozaveščenost ljudi.

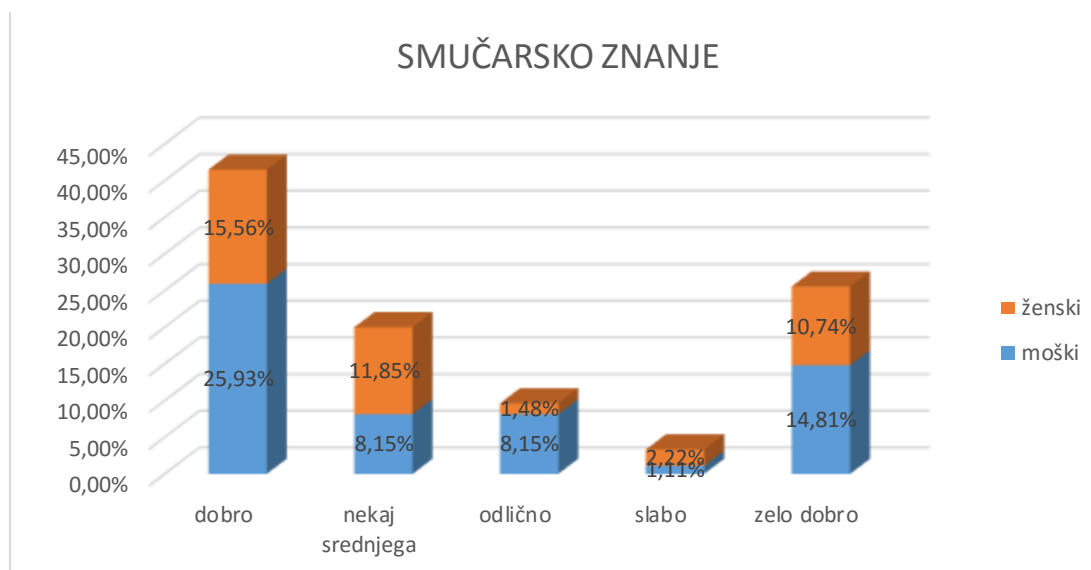

Graf 3: Stopnja izobrazbe slovenskih alpskih smučarjev v povezavi s prisotnostjo statusa študenta

Med slovenskimi alpskimi smučarji prevladujejo ljudje z visokošolsko (fakulteta) izobrazbo (48 tistih, ki še vedno študirajo in 47 tistih, ki so že zaključili s šolanjem). Sledijo jim ljudje z višješolsko (28 oseb) in srednješolsko (50 tistih, ki še vedno študirajo in 23 tistih, ki so zaključili s šolanjem) izobrazbo. Na slovenskih smučiščih je najmanj oseb, ki so še vedno v osnovni šoli in oseb, ki imajo dokončano poklicno šolo, magisterij, doktorat znanosti ali pa so brez formalne izobrazbe.

Kot je že bilo razvidno iz prejšnjega grafa, na slovenskih smučiščih prevladujejo ljudje z rednim dohodkom, imajo visoko stopnjo izobrazbe ter so socialno v slovenskem povprečju. Menimo da se ti podatki v prihodnje ne bodo močno spremenili.

3.2. SMUČARSKO ZNANJE

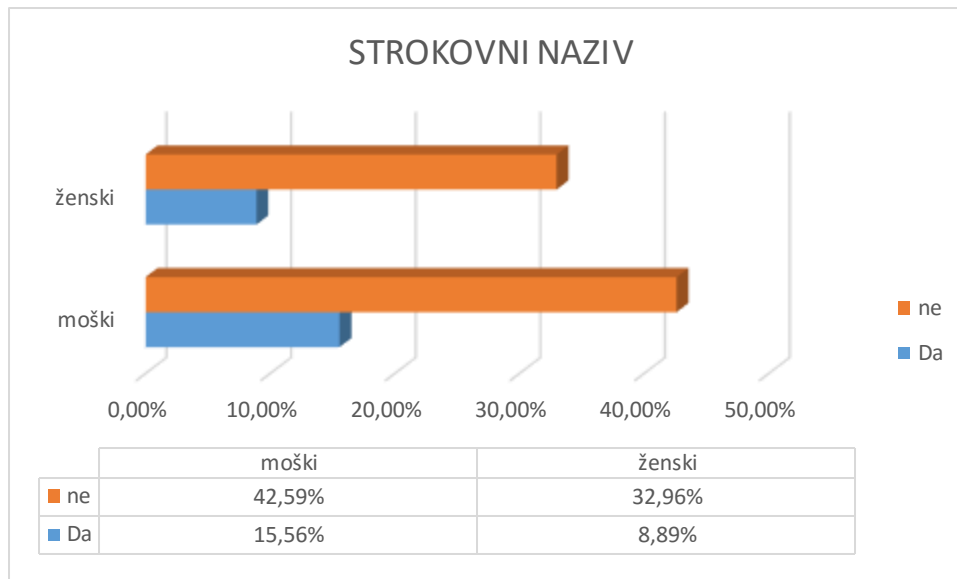
Graf 4: Smučarsko znanje

Slovenski rekreativni smučarji svoje znanje ocenjujejo na visokem nivoju. 9,63% odgovarja, da je njihovo smučarsko znanje odlično, 25,55% je zelo dobrih smučarjev in kar 41,49% je tistih, ki svoje smučarsko znanje ocenjujejo kot dobro. Skupen procent je torej 76,67%. Od teh treh spremenljivk za oceno smučarskega znanja je procent moških 48,89%, ženskih pa 27,78%.

Malo je tistih, kateri svoje smučarsko znanje ocenjujejo kot nekaj srednjega (20%) ali kot slabo (3,33%). Med tema dvema spremenljivkama je odstotek moških 9,26%, ženskih pa 14,07%.

Vidimo, da so na slovenskih smučiščih smučarji zn dobrim smučarskim znanjem, med katerimi prevladujejo osebe moškega spola.

Kot navajajo dosedanje raziskave in kot je razvidno iz uporabljene literature, na slovenskih smučiščih prevladujejo ljudje z dobrim smučarskim znanjem, saj je pri Slovencih še vedno prisotna ozaveščenost o nacionalni identifikaciji. Če si smučar in se odpraviš na smučišče to počneš zaradi tega ker so to počeli tudi tvoji predniki, poleg tega pa vedno stremiš k izboljšanju smučarskega znanja. V literaturi je moč zaslediti, da se ljudje ne odpravljajo na smučišče zaradi tega ker bi radi obiskali različne cenovno drage restavracije in pokazali svoj ugled, temveč zato, ker imajo smučanje radi in v tem uživajo.

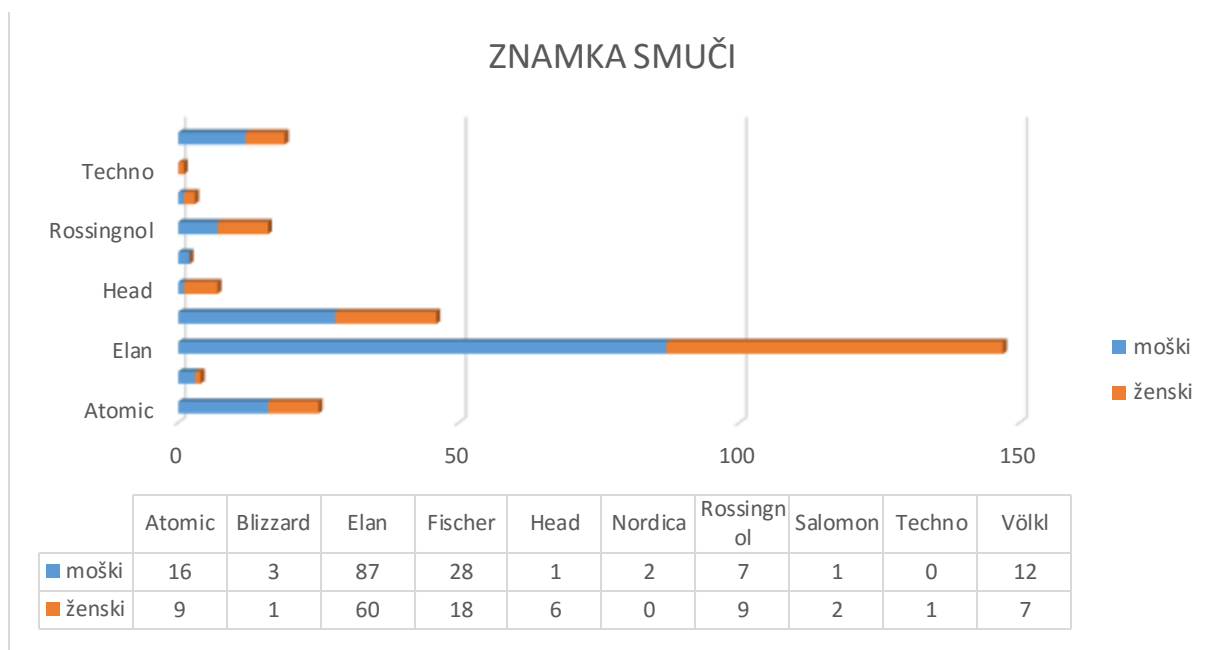
Graf 5: Strokovni naziv s področja smučanja

Ne smemo pozabiti, da so med intervjuvanci bili prisotni tudi tisti, kateri imajo strokovno usposobljenost s področja smučanja. Kar 15,56% moških in 8,89% žensk ima strokovno usposobljenost s področja smučanja. Vidimo, da je kar četrtina (24,45%) slovenskih alpskih smučarjev/alpskih smučark strokovno smučarsko usposobljenih.

Iz prejšnjega grafa je razvidno, da je tistih, ki svoje smučarsko znanje ocenjujejo kot zelo dobro ali odlično, 35,18%. Graf o strokovni usposobljenosti nam pokaže, da se med temi smučarji nahajajo večinoma smučarji s strokovno usposobljenostjo.

Kot smo pričakovali imajo ljudje s strokovno usposobljenostjo dobro smučarsko znanje. Za smučišča je ta podatek odličen, saj ti ljudje poučujejo tiste, ki imajo slabše smučarsko znanje. Poleg tega je potrebno omeniti, da veliko ljudi opazuje smučarje na smučiščih, kako smučajo, kakšna je njihova tehnika in vedno stremijo k boljšem. Menimo, da slovenska šola smučanja opravlja dobro delo in verjamemo da bo tako ali celo bolje tudi v prihodnje.

3.3. SMUČARSKA OPREMA

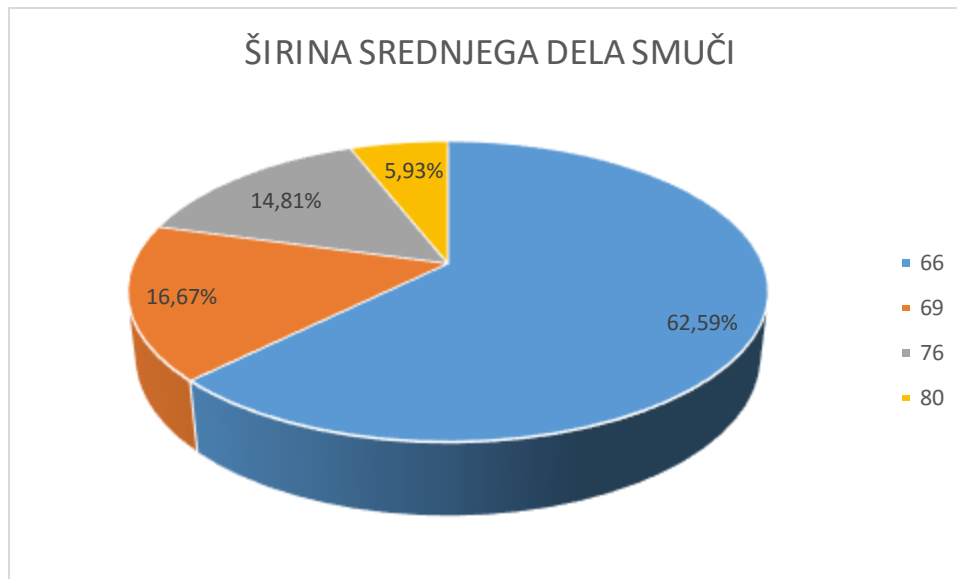

Graf 6: Znamka smuči

Slovenski rekreativni smučarji, nič kaj presenetljivo, uporabljajo smuči slovenskega smučarskega proizvajalca Elan (147 oseb). Sledijo jim smuči Fischer (46 oseb), Atomic (25 oseb), Völkl (19 oseb) in Rossingnol (16 oseb). V manjšem številu se uporabljajo še smuči proizvajalcev Salomon, Techno, Nordica, Head in Blizzard. Skupaj je teh le 17.

Kot smo pričakovali in navedli v hipotezi (H2) slovenski rekreativni smučarji uporabljajo smuči znamke Elan. Zakaj? Elan na tržišču že dolga leta velja kot kakovostna smučarska znamka in je v Sloveniji ljudem tudi lažje dostopen, predvsem cenovno.

Naš pogled na uporabo smučarske opreme slovenske znamke Elan ni nič kaj presenetljiv. Sami smo to pričakovali, saj verjamemo da je med slovenskimi rekreativnimi smučarji veliko takšnih, ki uporabljajo najboljšo opremo za najboljšo ceno, poleg tega pa verjamejo in podpirajo slovensko blagovno znamko. Veseli nas, da so rezultati ankete takšni kot so in verjamemo, da bo tako tudi v prihodnje.

Graf 7: Širina srednjega dela smuči

Zanimiv in hkrati pričakovan podatek je glede karakteristik smuči. Kar 62,59% smuči ima širino srednjega dela 66mm, 16,67% smuči pa 69mm. Le slaba četrtnina smuči ima širino srednjega dela med 76mm in 80mm (skupaj 20,74%).

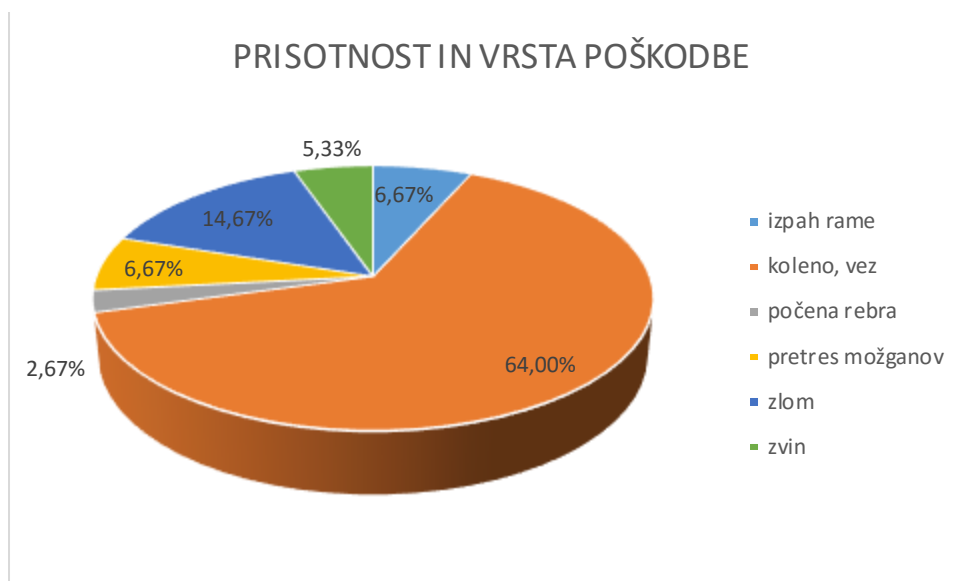
To pomeni, da večina slovenskih rekreativnih smučarjev uporablja krajše smuči, katere so ozke v srednjem delu in imajo majhen radij (poudarjen je stranski lok smuči – metuljasta oblika). Zakaj? Naj še tu omenimo; krajše smuči so bolj agresivne, lažje rotirajo in za uporabo le-teh ni potrebno vrhunsko smučarsko znanje. Takšne smuči predstavljajo užitek vsem smučarjem, tudi tistim, ki svoje znanje ocenjujejo kot slabo.

Podatek o širini srednjega dela smuči ni nič kaj presenetljiv, saj je s hitrim razvojem smuči smučanje postalo veliko bolj atraktivno ne glede na stopnjo smučarskega znanja. Ljudje so v zelo kratkem času napredovali od začetnika do stopnje, ko dejansko dosegaš večje hitrosti, tudi v zavoju. Naj pojasnimo kaj menimo s to trditvijo – zakaj bi uporabljal daljše smuči z večjim stranskim lokom, če pa lahko z krajšimi smučmi in manjšim stranskim lokom pridemo hitrjše in lažje do zelenega cilja? Poleg tega naj omenimo, da tudi na prodajnih mestih ljudem svetujejo izbiro krajših smuči.

Kot bomo v nadaljevanju videli, uporaba krajših smuči z manjšo širino v srednjem delu hitreje pripelje do poškodbe in to je le ena od zadev na katero moramo biti pozorni. Število poškodb se je namreč drastično povečalo, predvsem poškodbe kolenskega sklepa.

Menimo, da se bo uporaba krajših smuči počasi zniževala in bomo na smučiščih lahko videli nekoliko daljše smuči, kar bo pripeljalo do znižanja števila poškodb.

3.4. POŠKODBE SLOVENSКИH REKREATIVNIH SMUČARJEV

Graf 8: Prisotnost in vrsta poškodbe

Med najpogostejšimi poškodbami na smučišču so poškodbe kolena (kolenske vezi) in sicer kar 64%. Sledijo jim zlomi (14,67%), med katere štejemo zlom roke, noge. Med redkimi se pojavljajo poškodbe, kot so izpah rame, počena rebra, pretres možganov in zvin. Te skupaj predstavljajo slabo četrtno vseh poškodb (21,34%).

Kot smo pričakovali so najpogostejše poškodbe kolena. Zakaj? Kot smo že omenili in kot potrjujejo dosedanje raziskave, uporaba krajših smuči povečuje prisotnost poškodb predvsem v kolenskem sklepu. Ciglič (2013), Rok Simon (2010) in Trdan (2004) so v svoji raziskovalni nalogi ugotovili ravno slednjo trditev.

Menimo, da so raziskave pokazale dovolj o smučarskih poškodbah, zaradi tega bi bilo počasi potrebno razmišljati o uporabi smučarske opreme, primerno glede na stopnjo smučarskega znanja. V Sloveniji smo na dobri poti, saj imamo kakovostno šolo smučanja. S pomočjo le-te izboljšujemo smučarsko znanje in smo sposobni izbrati smučarsko opremo ustrezno za naše smučarsko znanje.

3.5. PRIČETEK UKVARJANJA S SMUČANJEM V POVEZAVI S SPOLOM

Tabela 1: Osnovna statistika analize spola in pričetka ukvarjanja s smučanjem

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
1	157	7,987	6,9300	,5531	6,895	9,080	3,0	36,0
2	113	10,628	8,8178	,8295	8,985	12,272	2,0	45,0
Total	270	9,093	7,8694	,4789	8,150	10,035	2,0	45,0

LEGENDA: 1-moški, 2-dekleta, N-vrednost, Mean-povprečje, Std. Deviation-standardni odklon, Minimum-minimalna vrednost, Maximum-največja vrednost

Tabela 2: Povezanost spola s pričetkom ukvarjanja z alpskim smučanjem

	Vsota kvadratov	df	Povprečen kvadrat	F	Sig.
Between Groups	458,321	1	458,321	7,582	,006
Within Groups	16200,364	268	60,449		
Total	16658,685	269			

LEGENDA: F- vrednost, Df- stopnja prostosti, Sig- statistična značilnost razlik

Iz zgornje tabele 1 je razvidno, da je povprečna starost moških pri začetku ukvarjanja z alpskim smučanjem približno osem let. Pričakovano se dekleta s to športno panogo začno ukvarjati nekaj let kasneje. V našem primeru je povprečna starost deklet pri začetku ukvarjanja s smučanjem približno deset let. V vzorcu, vzetem pri naši raziskavi, smo imeli tudi nekaj ekstremov. Kar se nam zdi pri tem predvsem zanimivo je to, da je kljub mlajši starosti dečkov pri začetku ukvarjanja z alpskim smučanjem, najmlajši primer našega vzorca bila predstavnica ženskega spola. Ta je svoje prve smučarske korake naredila pri zgolj dveh letih, najmlajši fant iz naše raziskave pa je smučati začel leto dni kasneje. Prav tako je tudi najstarejša predstavnica naše raziskave, ki se je s smučanjem začela ukvarjati pri petinštiridesetih letih, predstavnica ženskega spola. Najstarejši moški začetnik pa je bil star 36 let.

Torej, raziskava je pokazala statistično značilno razliko med starostjo pri začetku ukvarjanja z alpskim smučanjem pri moških in ženskah. Že v hipotezi smo navedli, da se predstavniki moškega spola s tem športom začno ukvarjati prej kot ženske. Prav tako je tudi raziskava, ki

smo jo izvedli to potrdila, zato potrjujemo našo hipotezo, da slovenski rekreativni smučarji začnejo smučati prej kot slovenske rekreativne smučarke.

3.6. PRISOTNOST BOLEČINE V POVEZAVI S ŠIRINO SREDNJEGA DELA SMUČI

Tabela 3: Osnovna statistika analize širine srednjega dela smuči in prisotnosti bolečine v kolenskem sklepu

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
1	118	68,186	4,5983	,4233	67,348	69,025	66,0	85,0
2	152	69,237	4,6999	,3812	68,484	69,990	50,0	80,0
Total	270	68,778	4,6764	,2846	68,217	69,338	50,0	85,0

LEGENDA: 1-bolečina je prisotna, 2-ni prisotnosti bolečine, N-vrednost, Mean-povprečje, Std. Deviation-standardni odklon, Minimum-minimalna vrednost, Maximum-največja vrednost

Tabela 4: Povezanost širine srednjega dela smuči s prisotnostjo bolečine v kolenskem sklepu

	Vsota kvadratov	df	Povprečen kvadrat	F	Sig.
Between Groups	73,295	1	73,295	3,381	,067
Within Groups	5809,372	268	21,677		
Total	5882,667	269			

LEGENDA: F- vrednost, Df- stopnja prostosti, Sig- statistična značilnost razlik

Tabela 3 nam prikazuje, da imajo moški alpski smučarji smuči s povprečno širino v srednjem delu 68mm, minimalno širino 66mm ter maksimalno 85mm. Ženske smučarke uporabljajo smuči s povprečno širino v srednje delu 69mm, minimalno širino 50mm ter maksimalno 80mm.

Glede na povezanost širine srednjega dela smuči s prisotnostjo bolečine nam tabela 4 prikazuje podatek Sig=0,067, kar pomeni da ne obstaja statistična značilnost, torej prisotnost bolečine ni povezana s širino srednjega dela. Podatek ovrže našo hipotezo, da širina srednjega dela smuči vpliva na prisotnost bolečine v kolenskem sklepu.

Torej, kljub temu da slovenski alpski smučarji in alpske smučarke uporabljajo krajše smuči z manjšo širino v srednjem delu, prisotnost bolečine ni posledica uporabe krajših smuči. Naše domnevanje zakaj je temu tako je sledeče. Na anketni vprašalnik je odgovarjalo veliko

smučarjev, ki imajo strokovno usposobljenost s področja smučanja, čemu posledica je, da so to smučarji z dobrim smučarskim znanjem. Smučarsko znanje pa je lastnost, ki vpliva na pojavnost poškodb in sicer zmanjšuje prisotnost bolečine. Iz tabele je razvidno, da je zelo majhna razlika do meje, ko bi širina srednjega dela smuči vplivala na poškodbo. In ravno ljudje s strokovno usposobljenostjo pripomorejo k temu, da ni statistično značilne razlike.

Poleg tega, bi bilo potrebno glede na povezanost teh dveh spremenljivk upoštevati tudi starost slovenskih rekreativnih smučarjev, smučarsko znanje, v kakšnih terenskih pogojih ljudje smučajo, starost smučarske opreme itd.

Če bi hoteli prikazati ustrezen statistično značilen podatek bi bilo potrebno celotno raziskavo narediti le o smučarskih poškodbah in kaj vpliva nanje. V diplomski nalogi smo želeli prikazati vpliv le ene spremenljivke na prisotnost bolečine in ugotovili smo, da povezanost ne obstaja, ni statistično značilna. Zakaj je temu tako smo že povedali, vendar pa se je potrebno zavedati, da o tem obstaja veliko vprašanj na katere je potrebno odgovoriti.

3.7. STAROST SMUČARSKE OPREME V PRIMERJAVI Z SITUACIJO Z DOHODKOM

Tabela 5: Osnovna statistika višine dohodka in starost smučarske opreme

starost

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error	95% Confidence Interval for Mean		Minimum	Maximum
					Lower Bound	Upper Bound		
1	13	1,923	1,1152	,3093	1,249	2,597	,0	4,0
2	72	3,278	2,1443	,2527	2,774	3,782	,0	13,0
3	174	3,000	1,7667	,1339	2,736	3,264	,0	14,0
Total	259	3,023	1,8696	,1162	2,794	3,252	,0	14,0

LEGENDA: 1-Ljudje, kateri imajo nizek dohodek, 2-smučarji, kateri imajo poprečen dohodek, 3-smučarji, kateri imajo visok dohodek, N-vrednost, Mean-povprečje, Std. Deviation-standardni odklon, Minimum-minimalna vrednost, Maximum-največja vrednost

Tabela 6: Povezanost višine dohodka sstarostjo smučarske opreme

starost

	Vsota kvadratov	df	Povprečen kvadrat	F	Sig.
Between Groups	20,493	2	10,247	2,976	,035
Within Groups	881,368	256	3,443		
Total	901,861	258			

LEGENDA: F- vrednost, Df- stopnja prostosti, Sig- statistična značilnost razlik

Pri ugotavljanju povezave med starostjo smučarske opreme in osebnim dohodkom posameznika smo vzorec razdelili v tri manjše skupine, glede na moč finančnega položaja. V raziskavi je bilo 13 tistih, kateri imajo nizek dohodek, 72 tistih, ki imajo povprečen dohodek ter 174 tistih, ki imajo visok dohodek. Tu je bilo hitro razvidno, da velik delež vzorca (kar 67% vprašanih) prihaja iz najmočnejšega razreda. Povprečna starost smučarske opreme je pri slovenskih alpskih smučarjih in alpskih smučark 3 leta, kar pomeni, da uporabljajo sodobno smučarsko opremo, katera pa cenovno ni vsakemu dostopna.

V diplomski nalogi smo si zastavili hipotezo, ki pravi da slovenski alpski smučarji in smučarke uporabljajo novejšo smučarsko opremo ter se s sedanjimi dohodki brez težav preživljajo. Hipotezo glede na zgornje podatke v tabeli lahko potrdimo, saj podatek Sig. 0,053 dokazuje da obstaja povezava. Kar 67% je takih, ki imajo visok dohodek in jih nakup opreme finančno dodatno ne obremenjuje.

Smučanje ni poceni šport, česar se vsi dobro zavedamo. Oprema je cenovno draga in ni dostopna vsakomur. Posledično je populacija slovenskih alpskih smučarjev na višji stopnji socialne lestvice in jim nakup opreme in udejstvovanje s smučanjem ne predstavlja velike finančne obremenitve.

Menimo, da bi v prihodnje v manjši meri lahko to spremenili in sicer z ozaveščanjem ljudi o nakupu in izposoji opreme. Na trgu bi bilo potrebno ponuditi kakovostno in cenovno dostopno smučarsko opremo, primerno tudi nižjim družbenim slojem. V manjši meri je mogoče to spremeniti.

4. ZAKLJUČEK

V diplomskem delu smo analizirali spremenljivke, ki so vezane na situacijo alpskega smučanja v Sloveniji, in sicer socialni status, znanje smučanja, smučarska oprema in poškodbe. Podatke, ki smo jih, na podlagi 270 slovenskih rekreativnih smučarjev, pridobili s pomočjo anketnih vprašalnikov, smo analizirali v programu Microsoft Office Excel in SPSS statistics v21.

Ugotovili smo, da na slovenskih alpskih smučiščih prevladujejo ljudje z srednjo ali visoko stopnjo izobrazbe, so povečini poročeni ali živijo v partnerski zvezi, imajo visok dohodek ter uporabljajo predvsem sodobno smučarsko opremo, staro v povprečju 3 leta. S smučanjem pričnejo v otroških letih in so v povprečju smučarsko aktivni 10 do 12 dni na smučarsko sezono.

Raziskava je pokazala, da slovenski rekreativni smučarji in smučarke večinoma uporabljajo smuči slovenskega smučarskega proizvajalca Elan, ki je že dolga leta v samem vrhu proizvajalcev smučarske opreme. Prav v tej smeri bi morali tudi nadaljevati in izkoristiti potencial domačega proizvajalca smučarske opreme.

V zvezi s poškodbami na smučiščih smo ugotovili, da so najpogostejše poškodbe kolenskega sklepa, v manjši meri pa so prisotne poškodbe glave ter zvini in zlomi.

Povezava med širino srednjega dela smuči s prisotnostjo bolečine v kolenskem sklepu ni bila ugotovljena. Je pa znanstveno dokazano, da manjša kot je širina srednjega dela smuči in krajše kot so smuči, večja je verjetnost za nastanek poškodbe kolenskega sklepa. V naši raziskavi ta podatek ni razviden, saj je bil velik odstotek tistih, ki imajo strokovno usposobljenost s področja smučanja. Raziskava torej kaže tudi na to, da smo Slovenci narod z velikim številom učiteljev smučanja glede na število prebivalcev. Številčno in kakovostno smo v samem svetovnem vrhu.

Iz anket je prav tako razvidno, da obstaja povezava med spolom in pričetkom ukvarjanja z alpskim smučanjem, insicer se ženske kasneje pričnejo ukvarjati s smučanjem kot moški.

Glede na povezanost starosti smučarske opreme z dohodkom je bilo ugotovljeno, da višina dohodka vpliva na starost smučarske opreme, saj na slovenskih smučiščih kar v 67% prevladujejo smučarji in smučarke z dobrim finančnim stanjem. Poleg tega je potrebno omeniti, da je smučarska oprema, katero uporabljajo slovenski rekreativi smučarji, v povprečju stara 3 leta, kar pomeni, da smučarji uporabljajo sodobno smučarsko opremo.

V diplomski nalogi smo prikazali zgolj okvirno sliko slovenskega rekreativnega smučanja, saj bi za bolj natančen prikaz dejanskega stanja morali upoštevati še nekatere druge dejavnike. V primerjavi s preteklostjo se je stanje smučanja v Sloveniji vidno poslabšalo. Razlogi se kažejo v zastareli infrastrukturi, slabem gospodarskem stanju in posledično pomankanju denarja za užitek in zabavo. Omeniti je potrebno tudi cenovno ugodnejšo ponudbo v tujini, kjer potrošniki za isto ceno dobijo več. Eden izmed dejavnikov je tudi sprememba klimatskih razmer, saj so zime krajše in nepredvidljive.

Kljub negativnim platem pa lahko v prihodnost zremo optimistično, saj naši mladi smučarji dosegajo spoštovanja vredne rezultate. S podporo slovenskemu nacionalnemu smučanju

doprinesemo k gospodarskemu razvoju in s tem izboljšanju infrastrukture, povečanju števila delovnih mest in večji prepoznavnosti Slovenije v svetu.

5 VIRI

Doupona Topič, M. (2007). Šport in družba – sociološki vidiki. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za šport.

Dervišević, E. (2005). Šport in poškodbe. Šport, 53(2), 3-4

Lešnik, B. In Žvan, M. (2007). Naše smučine: Ljubljana: Smučarska Zveza Slovenije – ZUTS Slovenije.

Fritschy, D. In Steadman, J.R. (1994). Alpine skiing. Oxford: Blackwell Scientific Publications.

Maver, M. (2009). Smučanje a la carte: od karvinga do antikarvinga – za bolj varno in lahkotnejše smučanje. Ljubljana: samozaložba.

Rok Simon, M. (25.3.2010). Preprečevanje poškodb na smučišču. Povzetek seminarja, Ljubljana: Medicinska Fakulteta. Pridobljeno 2.6.2015, iz <http://www.mf.uni-lj.si/dokumenti/146b6c8f87bd075ce9dbe910bde867d4.pdf>

Trdan, T. (2014). Analiza poškodb pri alpskem smučanju. Diplomsko delo, Ljubljana: Fakulteta za šport.

Petrovič, K., Ambrožič, F., Bednarik, J., Berčič, H., Sila, B. In Doupona Topič, M. (2001). Športnorekreativna dejavnost v Sloveniji 2000. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, Inštitut za kineziologijo.

Humar, B. (2009). Kako so v resnici nastale elanke carving. Pridobljeno 25.5.2015, iz <http://www.finance.si/253400/Kako-so-v-resnici-nastale-elanke-carving?cookietime=1433349317>

Kovač, M., Starc, G. In Doupona Topič, M. (2005). Šport in nacionalna identifikacija Slovencev. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za kineziologijo.

Družbene različnosti in neenakosti. (8.01.2014). ZDUS. Pridobljeno 1.6.2015, iz http://www.zdus-zveza.si/docs/VSEBINE-STAR.%20IN%20SOC.%20POLO%C5%BDAJ/Druzbene_razlicnosti_in_neenakosti.pdf

PRILOGA 1: Anketni vprašalnik

VPRAŠALNIK ZA SMUČARJE

ŠT. _____

Spol: moški ženski Starost: _____ let

Znanje smučanja;

Od katerega leta starosti smučate? Od _____ leta

Okvirno število smučarskih dni na sezono?

1 do 5 6 do 10 11 do 15 16 do 20 20 do 30 nad 30

Kako ocenjujete svoje smučarsko znanje?

Odlično Zelo dobro Dobro Nekaj srednjega Slabo

Ali ste se kot član smučarskega kluba kdaj aktivno ukvarjali s tekmovalnim smučanjem?

Ne Da in koliko časa? _____ let; do 10. leta starosti do 15. leta starosti po 16. letu starosti

Ali imate strokovni naziv s področja smučanja z evidentirano diplomo o usposobljenosti?

Ne

Da (označite svoj najvišji strokovni naziv glede na vrsto smučanja in leto pridobitve le-tega)

- Učitelj alpskega smučanja _____ . stopnje od leta _____
- Trener alpskega smučanja: Trener - Trener PRO od leta _____
- Učitelj smučanja prostega sloga _____ . stopnje od leta _____
- Učitelj telemark smučanja _____ . stopnje od leta _____
- Učitelj smučanja po neorganiziranem sm. prostoru
- Učitelj smučanja mlajših otrok

Smučī;

Znamka _____, radij _____ m, dolžina _____ cm, širina srednjega dela _____ mm, starost cca _____ let

Poškodbe;

Ali ste se že kdaj poškodovali na smučišču? Ne Da, _____ vrsta _____ poškodbe

Ali med smučanjem v kolenskem sklepu občutite kakšne bolečine? Ne Da

Socialni status;

samski poročeni ali živite v skupnem gospodinjstvu ločeni partnerska zveza, vendar ne živita skupaj

Ali imate otroke in koliko? Ne Da ____ (število)

Katera je vaša najvišja stopnja izobrazbe?

1 – brez formalne izobrazbe

(nedokončana OŠ)

2 – osnovna šola

3 – poklicna šola

4 – srednja šola

5 – višja šola

6 – visoka šola (fakulteta)

7 – magisterij, specializacija

8 – doktorat znanosti

a) Ali ste v rednem delovnem razmerju? da ne

b) Poklic, ki ga opravljate _____

c) Ali ste študent? da ne

d) Ali delate le občasno? da ne

Kako vidite situacijo z dohodkom v vašem gospodinjstvu? Kateri od naslednjih opisov ji najbolj ustreza?

- s sedanjimi dohodki se lahko brez težav preživljamo
- s sedanjimi dohodki ravno še shajamo
- s sedanjimi dohodki se le težko preživljamo
- s sedanjimi dohodki se izredno težko preživljamo
- (ne vem)